

Vergaderjaar 2020–2021

35 633

Wijziging van de Wet verbod pelsdierhouderij in verband met een vervroegde beëindiging van de pelsdierhouderij

C

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT/LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT¹

Vastgesteld 10 december 2020

Het voorbereidend onderzoek heeft de commissie aanleiding gegeven tot het uitbrengen van verslag met daarin de volgende opmerkingen en vragen.

Inleiding

De leden van de fractie van **GroenLinks** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel vervroegde beëindiging pelsdierhouderij, zij hebben nog enkele vragen.

De leden van de fractie van de **SP** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel vervroegde beëindiging pelsdierhouderij en hebben nog enkele vragen.

De leden van de **Partij voor de Dieren**-fractie hebben met gemengde gevoelens kennisgenomen van het wetsvoorstel dat voorziet in de vervroegde beëindiging van de pelsdierhouderij in Nederland. Deze leden zijn zeer verheugd dat er eindelijk daadwerkelijk een einde komt aan deze naar hun mening onethische, moreel verwerpelijke en volstrekt overbodige sector. Het stemt de leden opgelucht dat er na jaren eindelijk een eind komt aan het leed van nertsen die hun korte leven moeten doorbrengen in draadgazen kooitjes boven hun eigen uitwerpselen om vervolgens vergast te worden voor hun bont. Deze leden vinden het echter wrang en onacceptabel dat de Nederlandse belastingbetaler nu meer dan 200 miljoen euro moet betalen voor het uitkopen van de

¹ Samenstelling:

Koffeman (PvdD), Faber-van de Klashorst (PVV), Van Strien (PVV), Gerkens (SP), Atsma (CDA), N.J.J. van Kesteren (CDA) (*voorzitter*), Pijlman (D66), Schalk (SGP), Klip-Martin (VVD), Van Rooijen (50PLUS), Van Ballekom (VVD), De Blécourt-Wouterse (VVD), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Gerbrandy (OSF), Van Gurp (GL), Huizinga-Heringa (CU), Kluit (GL), van der Linden (FVD) (*ondervoorzitter*), Meijer (VVD), Otten (Fractie-Otten), Prins-Modderaar (CDA), Recourt (PvdA), Vendrik (GL), Van der Voort (D66), Berkhout (Fractie-Van Pareren)

nertsenfokkers, het slopen van de stallen en het vergoeden van de dieren die vroegtijdig zijn vergast vanwege de coronabesmettingen in de sector. Zij hebben hierover nog enkele vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks

De leden van de fractie van GroenLinks vragen de regering hoe de subsidieregeling voor sloop- en ombouwkosten zich verhoudt tot de subsidieregeling stoppersregeling varkenshouderij. Meer specifiek, hoe gaat de regering ervoor zorgen dat de pelsdierhouderijen niet omgebouwd worden naar nieuwe locaties voor intensieve veehouderij? Zeker nu de samenleving fors geïnvesteerd heeft om locaties van intensieve veehouderij in hetzelfde deel van Nederland te sluiten in het kader van de stikstofaanpak.

Als gevolg van de corona-epidemie zijn in Nederland veel ondernemers hun bedrijf kwijtgeraakt of hebben ze hun bedrijf in grote problemen zien raken. Deze ondernemingen zouden met inhoudelijke onderbouwing bij de nadeelcompensatieregeling ook aanspraak kunnen maken voor een regeling waarbij ze ondersteuning krijgen om hun bedrijf om te bouwen naar een sector die wel toekomst heeft. In hoeverre heeft de regering rekening gehouden met de precedentwerking die vanuit deze regeling en onderbouwing kan uitgaan naar aanspraken vanuit andere sectoren?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de fractie van de SP vragen de regering op welke wijze de maatschappelijke kosten voor omwonenden en maatschappij worden meegerekend in de modellen voor de regeling die nu worden berekend. Zullen de maatschappelijke kosten worden verrekend en zo niet, waarom niet?

Op welke wijze wordt de compensatie, die bij het eerdere verbod al is ingecalculeerd door het verbod pas in 2024 in te laten gaan, meegerekend bij deze beëindiging? Deelt de regering de mening van deze leden dat als gevolg van de extra compensatie door de beëindiging pas in 2024 in te laten gaan de overheid nu twee keer compenseert en slachtoffer is van de eerdere keuze om het verbod pas in 2024 in te laten gaan?

Worden de schades als gevolg van de ruiming gedekt door verzekeraars? Behoort het uitbreken van ziektes tot het ondernemersrisico en daarmee tot een verzekeraar risico? Zo ja, waarom wil de regering dan eenzijdig voorzien in een vergoeding en worden verzekeringssuitkeringen verrekend? Zo nee, deelt de regering de mening van de leden van de SP-fractie dat een ondernemer uit eigen verantwoordelijkheid zich hiervoor zou dienen te verzekeren? Deelt de regering de mening van deze leden dat het niet verzekeren van een verzekeraar risico niet zou moeten leiden tot een vergoeding van het verzekerbare, maar bewust onverzekerde, deel vanuit de overheid? Voert de regering overleg met verzekeraars in hoeverre zij een rol kunnen spelen bij een beëindiging? Zo nee, is de regering bereid dit alsnog te doen? Zo ja, wat is de opstelling van de verzekeraars?

Is de regering het met de leden van de fractie van de SP eens dat er geen precedentwerking voor andere sectoren uitgaat van de specifieke aanpak van de nertsenhouderijen, nu er immers al sprake was van een fokverbod op afzienbare termijn? Deelt de regering de mening van deze leden dat hierin een wezenlijk en onderscheidend verschil met andere sectoren gelegen is, en daarmee ook een andere juridische positie?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren vragen de regering wat de totale bijdrage is die vanuit de generieke steunmaatregelen (NOW en TVL) is verstrekt aan nertsenfokkers. Hoeveel nertsenfokkerijen zijn inmiddels geruimd? En hoeveel nertsen zijn daarbij in totaal gedood? Deze leden hebben met teleurstelling geconstateerd dat er geen bepaling in het wetsvoorstel of de bijbehorende beleidsregel is opgenomen om te voorkomen dat de inventaris uit de Nederlandse nertsenfokkerij wordt verkocht of geëxporteerd naar het buitenland om daar de nertsenfokkerij voort te zetten. Volgens de regering staat het de rechthebbende vrij om met de inventaris te doen wat zij willen en dat een verbod daarop strijdigheid zou opleveren met het Eerste Protocol van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens. «Een dergelijke verdergaande beperking aan het gebruik van het eigendom – een verbod op verkoop – [is] niet te rechtvaardigen (...) vanuit een algemeen belang van Nederland.»² Is potentiële gezondheidsschade door mogelijke blootstelling aan Covid-19 via nertsen niet ook in strijd met dit verdrag? En zou dat niet zwaarder moeten wegen dan het algemeen belang van Nederland in deze?

Wat gaat de regering doen om te voorkomen dat nertsenfokkers met de verkregen vergoedingen in het buitenland de nertsenfokkerijen voortzetten? Is de regering bereid (alsnog) voorwaarden te stellen aan het verkrijgen van nadeelcompensatie voor de nertsenhouders? Bijvoorbeeld een verbod op het voortzetten van de nertsenfokkerijen in het buitenland, het inzetten van de compensatie voor andere takken van dierenleed (bijvoorbeeld konijnenfokkerijen of intensieve veeteelt), of andere sectoren die schadelijk zijn voor dierenwelzijn, in strijd zijn met de doelen uit het Klimaatakkoord van Parijs of anderszins niet toekomstbestendig zijn?

Hoe voorkomt de regering dat nertsenfokkerijen die illegaal waren uitgebreid na het wetsvoorstel verbod op de pelsdierhouderij ook nadeelcompensatie en generieke steun ontvangen? Hoe voorkomt de regering dat gefraudeerd wordt bij de aanvraag van deze steunmaatregelen? Hoe wordt gecontroleerd dat de hokken daadwerkelijk leeg zijn? Waarom komen bedrijven die in 2020 helemaal geen nertsen meer hielden ook in aanmerking voor de nadeelcompensatie?

Het wetsvoorstel geeft uitvoering aan het advies van het OMT-Z om een verplichte stopregeling in te voeren vóór de productiecyclus van 2021. De grondslag voor die maatregel was gelegen in het voorkomen of beperken van het gevaar voor verspreiding van Covid-19. Is de regering het met de leden van de Partij voor de Dieren-fractie eens dat die grondslag eenzelfde is als die welke geleid heeft tot coronamaatregelen, zoals het verbieden van de exploitatie van bij voorbeeld horecabedrijven en kunstinstellingen, teneinde verspreiding van Covid-19 te voorkomen of te beperken?

Is er een wettelijke voorziening die een recht op nadeelcompensatie toekent aan exploitanten die hebben moeten stoppen in het kader van coronamaatregelen? Zo ja, welke zijn dat en kunnen daaraan dezelfde rechten worden ontleend als die welke voortvloeien uit het bepaalde in het wetsvoorstel? Zo nee, voorziet de regering dat door coronamaatregelen getroffen ondernemers – andere dan exploitanten van nertsenfokkerijen – met een verwijzing naar de regeling van nadeelcompensatie in het wetsvoorstel, op grond van het gelijkheidsbeginsel zullen eisen dat aan hen een vergelijkbare nadeelcompensatie dient te worden toegekend?

² *Kamerstukken II*, 35 633, Nr. 18, Nota naar aanleiding van het verslag, blz. 10–11, vraag 11.

Is het juist dat exploitatiebeperkende maatregelen voor horeca- en kunstinstituten mogelijk lang kunnen duren indien de kans op besmetting met Covid-19 voortduurt en het OMT om die reden verlangt dat die maatregelen voortduren? Zo nee, op grond van welke overwegingen komt de regering tot die conclusie? Zo ja, waarin verschillen die coronamaatregelen dan van de maatregel tot het stopzetten van de exploitatie van nertsenfokkerijen «zolang SARS-CoV-2 in Nederland circuleert»³?

Was er een juridisch beletsel om een stopregeling met betrekking tot de nertsenfokkerijen die door het OMT noodzakelijk werd geoordeeld, te gronden op de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19? Zo ja, waarom is in die Tijdelijke wet niet alsnog een grondslag opgenomen voor het verbieden van de exploitatie van nertsenfokkerijen en op grondslag daarvan een verbod uitgevaardigd?

Zou er, indien het verbod tot het exploiteren van nertsenfokkerijen gegrond zou zijn op de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19, een recht op nadeelcompensatie hebben bestaan voor exploitanten van nertsenfokkerijen die als gevolg van de coronamaatregel hun bedrijf dienden te sluiten? Als dat niet het geval zou zijn geweest, zien de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren het dan goed dat door het kiezen voor de weg van wijziging van de Wet verbod pelsdierhouderij om de aanbeveling van het OMT uit te voeren, een bedrag van 150 miljoen euro aan gemeenschapsgeld voor nadeelcompensatie beschikbaar moest worden gesteld, welk bedrag bij het volgen van de weg van aanpassing of toepassing van de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 niet had behoeven te worden aangewend?

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zien met belangstelling uit naar de nota naar aanleiding van het verslag. Onder voorbehoud dat de in dit verslag gestelde vragen en gemaakte opmerkingen uiterlijk vrijdag **11 december 2020, 16:00 uur** zullen zijn beantwoord, acht de commissie de openbare behandeling van het voorstel van wet genoegzaam voorbereid.

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
N.J.J. van Kesteren

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
De Boer

³ *Kamerstukken II*, 35 633, nr. 3, memorie van toelichting, blz. 3.